

„Soča“

Izhaja vsak petek o pol dne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošli prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Priloge“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „PISANICE“ plačujejo se za petstopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se urednistvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soča“. — Neplačanih pism urednistvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Urednistvo in upravnistvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček.

— „Bog in narod!“ —

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabršček“ (odgovoren Josip Krmpotič).

Iz proračunskega odseka.

Med „Razgledom po svetu“ v zadnji „Soči“ smo pripovedovali, kakó se je potelzal naš poslanec dr. Gregorčič za koristne narodnogospodarske zahteve slovenskega naroda. — Danes nam je poročati, kakó je zagovarjal načelo narodne enakepravnosti pri razpravljanju proračuna pravosodnega ministra.

V seji tega odseka dne 8. l. m., ko se je razpravljalo proračun pravosodnega ministerstva, oglašil se je zopet naš poslanec dr. Gregorčič, ki je v imenu dotičnih občin izrekel zahtevalo, da se je vlada dolžna za ustanovitve nove okrajne sodnije v Kobaridu. Omenil je dalje s priznanjem odloka justične uprave radi dvojezičnih uradnih napisov v Primorju in radi sestavljanja porotniških letnih imenikov v isti deželi. Obzvaloval je pa, da se prvi odlok ni popolno izvršil, ter izrazil nado, da se to prej ko prej izvrši. Za ta slučaj je priporočil vladi več previdnosti in odločnosti, nego je pokazala preteklo jesen ter je zahteval, naj se zabrani, da bi sodne osebe agitovale proti naredbam visjih oblastij, kakor se je godilo o rečni prikliti.

Tudi z odlokom radi porotniških imenikov ni bila vlada povsem srečna. Prvotni imenik porotnega sodišča v Rovinju, ki je bil sestavljen v smislu omenjenega odloka, se je razveljavil brez zadostnih razlogov. Drugi imenik se je sestavil po dosedanjih navadah, v nasprotju z odlokom, ki določuje, kako naj se prireajo imeniki v skladu z zakonom, ki izrecno daje prednost takim porotnikom, ki so vešči več deželnihi jeziki. Govornik zahteva, naj vlada na to dela, da se hosta zakon in odlok tudi v Istri natanko izpolnjava.

V Gorici je imel odlok boljše uspehe. Naslo se je do 200 mož, sposobnih za porotniški posel in zmožnih obeh deželnihi jeziki. Vendar tudi tukaj ni stvar popolnoma v redu. Dotična komisija je sprejela v imenik poleg 200 dvojezičnikov preveč takih, ki so zmožni le jednega deželnega jezika, bodisi slovenskega (okolo 70), bodisi italijanskega (okolo 80). Na tak način ni odvrnjena nevarnost, da se izžrebajo v službeno listo možje, ki so zmožni le jednega jezika, in da je potem pri obravnavi potreben tolmač. Vlada naj torej skrbi, da se ne sprejme v imenik večje število mož, nego jih postava zahteva (za Gorico 216), ako niso zmožni obeh deželnihi jeziki.

Letošnja goriška lista je omogočila, da se je pri zadnjem porotniškem zasedanju sestavila porotniška klop, ki je bila popolno zmožna italijanskega jezika, in zopet klop, povsem vešča slovenskemu jeziku, tako da je bila mogoča italijanska obravnava brez tolmača in jednako tudi slovenska obravnava. Vendar je opomniti glede slovenske obravnave, da je bila sicer mogoča brez tolmača, ali da v resnici se je tolmač dejgnil k obravnavi, in sicer po krivdi državnega pravdnistva in preiskovalnega sodnika.

Državno pravdnistvo goriško drži se vkljub ministriki naredbi z dne 15.

marcha 1862, vkljub temu, da mej njegovim osebjem je slovenski jezik popolnoma znan, vkljub temu, da sodniki pri okrožnem sodišču goriškem so z malimi izjemami vešči slovenskemu jeziku, vkljub temu, da so obdolženci in pričé zmožni samo slovenskega jezika, prav strastno kakovale sruče italijanskega jezika v svojih obtožnicah.

Tako je tudi v tem slučaju državni pravdnik, popolnoma vešči slovenskemu jeziku, pred slovenskimi porotniki in pred sodniki, veščimi temu jeziku, zoper obdolžena, ki ume samo slovenski, pred pričami, ki govore le slovenski, v pravdi, v kateri je bila preiskava skoro izključno slovenska, tožil v italijanskem jeziku. Zato se je klical tolmač, da je pretolmačil obtožnico v slovenski jezik. Vrlju tega je pretolmačil dva zapisnika, katerih jeden je bil pisan v nemškem, drugi v italijanskem jeziku, narekovan od istega preiskovalnega sodnika, ki je sicer vse drugo pisal v slovenskem jeziku. Torej so bili v resnici e. kr. uradniki, državni pravnik in preiskovalni sodnik krivi, da se je rabil brez vsaktere potrebe tolmač, katerega treba plačati.

Zagovornik je prosil, naj bi se slovenski prevod italijanske obtožnice, ki je bil že pripravljen, prečital namesto italijanskega izvirnika, ali sodni dvor ni temu pritrnil. Pa ne le državno pravdnistvo, marveč tudi okrožno sodišče napeljuje na to, naj bi se pri porotah le italijansko obravnavalo. V tem slučaju je zagovornik, o katerem je bilo pričakovati, da ho skušal delati na to, da bi se sestavila slovenska porotniška klop, prosil, naj bi se dan obravnavi preložil. Svetovlastvena zbornica pri e. kr. okrožnem sodišču v Gorici ga je pa kar oprostila zagovornik, da bi imenovala drugega zagovornika, ki ne bi zahteval slovenske obravnave. Temu se je prosilec uprl in obdržal zagovornistvo.

Jednako se godi pri obravnavah pred sodnim dvorom okrožnega sodišča. Ni dolgo tega, da je tožil slovenski državni pravdnik slovenske obtožence iz okolice goriške s slovenskimi pričami pred sodniki, veščimi slovenskemu, v italijanskem jeziku, v katerem se je vsrila razprava. To so nezdrave, nepostavne razmere, ki nasprotujejo obstoječim zakonom in naredbam. Zato zahtevam, naj minister ukaze državnemu pravdnistvu, da ho tožilo Slovence v slovenskem jeziku.

Zapovedati je pa tudi preiskovalnim sodnikom in sodnikom sploh, naj se držijo naredbe z dne 15. marca 1862, ker se je meroje držati. Temu se pa v Istri splošno nasprotuje, kjer se piše vse italijansko ali nemško. Na Goriškem sestavljajo sodniki, zmožni slovenskemu, s slovenskimi obtoženci in pričami nemške ali italijanske zapisnike ter zakrivljajo italijanske obravnave in nepotrebnost tolmačenja, ki je sodstvu v kvar ter združeno s stroški.

Goriško okrožno sodišče je tolmačem tako vajeno, da jih rabi, kjer bi jih nikdo ne pričakoval. Nedavno sta se tožila urednika dveh slovenskih listov radi člankov, katere sta bila objavila v svojih listih drug proti

drugemu. Ker sta se poravnala, ni prišlo do obravnave pred porotniki. Mej tem je pa okrožno sodišče dalo prevesti obtožnici in vse gradivo, na katero sta se naslanjali, in ki je bilo izključno slovensko, v italijanski jezik po tolmaču, ki je za to računil par sto goldinarjev. Uprašam: kdo naj plača te stroške? Okrožno sodišče zahteva plačilo od onih, ki sta se tožila. Po kakih pravic? In kako pride po drugi strani do tega, da se državi zaračunajo toliki stroški, državi, ki priznava ravnopravnost vsem narodom v soli, v uradih in v javnem življenju?

(Opozarjamo na članek „Važna razsodba“, kateri prinašamo na drugem mestu. Ured.)

Ker so dani na Primorskem, posebno na Goriškem, vsi pogoji, da se meroje izvršiti naredbe z dne 15. marca 1862, zahtevam, uraztegne e. kr. vlada naredbo z dne 9. septembra 1867, veljavno za vojvodlino kranjsko, ki se je razširila z dne 18. aprila 1882. na okrožno sodišče celjsko ter na sodne okraje s slovenskim ali mešanim prebivalstvom na Korškem, tudi na ozemlje deželnega nad sodišča tržaškega tako, da kar je bilo zapovedano leta 1862. pogojno, ho veljalo, kakor na Kranjskem, Stajerskem, Korškem, brez pogojno.

Kako malo se izvršujejo naredbe pravosodnega ministerstva na Goriškem, da se spoznati, ako se primerijo te in druge naredbe in državni zakoni s spomenico goriške odvetniške zbornice z dne 23. decembra 1894., v kateri se navajajo slutnje, v katerih se je sodnik ravnal po izrekih navodih sodne uprave, katero ravnaje imenuje rečena zbornica v svoji predznanosti in nevednosti protipostavno.

Temelj slovenskemu uradovanju se je položil z ukazom pravnega ministerstva z dne 15. marca 1862. št. 865 pr., izdanim do predsedstev visjih deželnihi sodišč v Gradcu in v Trstu. V začetku pravi ta ukaz, da slovenskih jezikov, kateri so navadni v področju t. h. visjih sodišč, ni mogoče tako razrečno uvesti v sodišča, kakor se je to storilo v drugih slovenskih deželah, češ, da to bi bilo kvarno varnosti in hitrosti pravosodja, ter da uradniki in odvetniki ne znajo še vsi slovenskega kuzivnega jezika. Da pa se, kolikor mogoče ngudi opravičenemu teženju slovenskega prebivalstva za uvedbo slovenskemu v sodišča, zapoveduje pravosodno ministerstvo za vse sodne okraje, po katerih bivajo Slovani, kakor sledi:

Sodišča morajo tedaj, ko obravnujejo s strankami, ki so samo slovenskega jezika zmožne, zapisovati izpovedi obdolžencev in pričé po možnosti v tem jeziku ali v tem jeziku zapisovati v zapisnik vsaj odločujoče stavke izpovedi. Zapisniki o prisegah, storjenih v slovenskemu, naj se pišejo v tem jeziku, ali vsaj obrazec prisega naj pride v tem jeziku v zapisnik. Gladati je na to, da so sodniki, državno-pravdniki in uradniki in zagovorniki pri kazenskih obravnavah proti obdolžencem, ki so samo slovenskega jezika zmožni, tudi sami popol-

noma vešči slovenskemu jeziku, da je mogoče voditi obravnavo v slovenskem jeziku in v njem objavljati sodbo ter po možnosti tudi njene razloge. V omenjenih pokrajinah je sprejemati slovenske vloge in kolikor mogoče, reševati jih v slovenskemu. Dopusča se, da se po potrebi pripravijo tiskovine za pozive in vabila vsake vrste, za varstvene dekrete, objubne zapisnike, za smrtovnice, odklice in za manjše vselej enake odloke. Na koncu nalaga se predsednistvu visje deželne sodnije, naj se ozira, ko oddaja službeno mesta v slovenskih pokrajinah, na znanje slovenskemu, in naj v tem smislu stavlja predloge tudi za ona mesta, katere oddaja ministerstvo.

Časi niso bili ugodni slovenskemu uradovanju in skušali so kretili veljavo tega ukaza, češ, da dopušča slovenskemu le v kazenskih in nespornih rečeh, da pa ni dovoljeno vlagati slovenske tožbe. Pravosodno ministerstvo je z ukazom z dne 20. oktobra 1866., št. 1861, pr. izrecno zavrnilo tako razlaganje one naredbe in utesnjevanje slovenskega jezika ter izjavilo, da naredba volja za vse kazenske in civilne reči. Ukaz pravnega ministra z dne 5. sept. 1867., št. 8636, veljaven za Kranjsko, zapoveduje brez pogojno, kar je bilo v naredbi z leta 1862. ukazano le po zmožnosti in kolikor se dá storiti. Ukaz z dne 27. maja 1886, št. 2668 na visje deželno sodišče tržaško graja, da se v narodno mešanem in čisto slovenskih okrajih zapisniki s pričami in obdolženci napravljajo vedno le v italijanskem ali nemškem jeziku in da so njih (prisrežen) tolmač ne pozove k takim zašlšanjnim. Ministerstvo torej veljavo, da tako se ne sme več ravnati, ampak da je postopati po pravilih §§. 163, in 198 kaz. pr. r. Vse-kakor pa je zahtevali, da so sodišča, zašljajoče slovenske stranke, drže točke 1. v ukazu pravosodnega ministerstva z dne 15. marca 1862.

Z ukazom z dne 22. novembra 1886. zahteva visje deželno sodišče tržaško, naj se ravnajo njegova sodišča strogo po ukazu pravosodnega ministerstva iz leta 1862, ker je opazilo, da nekatera sodišča nimajo še najpotrebnejših tiskovin za slovenske in hrvatske stranke in da izlajajo vabila, dekrete, vedno si jednake odloke itd. večinom v italijanskem jeziku, katerega prebivalstvo posamičnih okrajev semterje celo nič ne razume. Ukaz pravosodnega ministerstva z dne 13. junija 1887., št. 140 do visjege deželnega sodišča v Trstu in z dne 31. julija 1887. za grasko visje deželno sodišče določuje, da zemljeknjizne prošnje, ki so vlozene v deželnem jeziku, treba reševati v tem jeziku in v tem jeziku vpisovati v zemljiško knjigo. Naposled bodi omenjen še ministriški ukaz z dne 26. aprila 1889. št. 6708, s katerim se odpravlja nepravilnost, da se slovenske prošnje niso reševale slovenski, ter se sodiščem veleval, naj se preskrbje s slovenskimi obrazci za plačilna povelja.

Vseh teh ministriških naredb in obstoječih postavnih določb ne pozna spomenica dvetiseter zbornice goriške, marveč nasteva nekateré slučaje, v katerih se je sodnik oziral

na obstoječo pravo, ter imenuje tako sodnikovo ravnanje nepostavno. Spomenica gre tako daleč, da navaja ministriško naredbo z dne 20. januarja 1880. št. 19516, zadevajočo prošnje v zemljeknjiznih zadevah, kot ho vedno veljavno, ne zmeče se za to, da je bila ovržena z naredbo z dne 13. julija 1887.

Visoko ministerstvo stori prav, ako dá odvetniški zbornici goriški ukor radi prodznosti, da dolži državnega uradnika nepostavnega postopanja, ter radi nevednosti, da trdi kot veljavno, kar je že zdavnja izgubilo moč. Odvetniška zbornica se ni zadovoljila s tem, da jo spomenico prečitala pri obnem zboru ter odposlala visoki vladi, marveč jo je tudi objavila v listu „Corriere di Gorizia“ z dne 27. dec. 1894. št. 155, tako, da njena graja proti uradnikom, ki izpolnjujejo postavne predpise, ho postala javna. Tu moram izraziti svoje zaudenje, kako je mogoče, da državno pravdnistvo goriško pusti tako obšodbo sodnijskih uradnikov med svet, ko je vendar njegova dolžnost vedeti, da one obtožbe niso utemeljene.

Ako smejo odvetniki prezajati sodnika tako, kakor se je tukaj zgodilo: ako se državni pravdnik poteguje za sodnika tako, kakor se je tukaj potegnili; ako sodišče samo brani svoje uradnike tako, kakor je tukaj storilo; tedaj je lahko razumljivo, zakaj se na Goriškem in v Gorici malo uraduje v slovenskem jeziku. Tedaj jo pa tudi razumljivo, da treba sodniku nemavne odločnosti, poguma in požrtvovalnosti, da vrli, kar mu postava veleval in kar mu minister ukazuje. Zato smem pričakovati po vsi pravici, da prevzviseni gospod pravosodni minister izreče svoje priznanje sodnikom, ki se ne bojijo in ne sramujejo, pokorili se naredbam sodne uprave, kakor tudi da pošlje odvetniški zbornici goriški prepise zgoré navedenih ministriških naredb in dotičnih postavnih določb, da ho vedela, po katerih kriterijih gre presojevati postopanje e. kr. sodnega osebjava.

Predno sklenem, pravi dalje poslanec, naj mi ho dovoljeno, da omenim dve stvari, kateri sem bil sprožil že latsko leto o prikliti, ko se je razpravljalo proračun pravosodnega ministerstva.

Točka 27. cesarskega patenta z dne 7. avgusta 1850. določuje, da najvisji sodni in kasacijski dvo naj izdaja svoje razsodbe v nemškem in v tistem jeziku, v katerem se je vsrila obravnava v prvi instanci. Glede na pritožbe, ki se vlagajo v slučajih, ki so se obravnavali v prvi instanci v slovenskem jeziku, se ne izvršuje navedena točka, dasi velja omenjeni patent že 45 let in je bil izdan predno smo imeli znani člen 19. državnih temeljnih zakonov. In vendar bi se dal izvršiti brez težave, ako se postavi v to translator, posebno zdaj, ko je izšla slovensko-nemška juridico-politična terminologija s prijazno pomočjo gospoda pravosodnega ministra, kateremu se na tem srečno zahvaljujem. Lani je gospod minister priznal opravičenost moje zahteve ter občal, na to de-

Podlistek.

Večni žid v Zagrebu

ali

Tri dni tuje in nevolje.

Spisal Šenoa, prevel J. F.

Mili Bože! strašno čudo! Ali grmi, ali se trese zemlja, ali udarja morje ob mramorne stene?

Niti grmi, niti se trese zemlja, niti ne udarja morje ob mramorne stene, ampak — saj veste, kako so Zagrebčani počastili Fazli-pašo. Pri tem jih je dobil večni žid. Visoka hiša, na hiši mnogo oken, na jednem oknu turban, pred hišo vrvenje ljadij, pa to vrvenje žvižga, javka, mijavka, klepeče, vriska, razbija, vse — v slavo Alaha, njegovega proroka Mohameda in — vernega mu sluge Fazli-paše. Turban se je na oknu osladil, ker je godba gotovo bila — turška.

Druhal je ugrabila Žida, kmalu da mu ne oglušé ušesa, kmalu da mu ne popokajo rebra; druhal se razide, da se sladko naspí, a tudi večni žid odide, da spava mirni sen. Lahka mu noč pod novim ustavnim nebom!

Za nekaj časa pride četa strazarjev pred pašino palačo, da mu divjaki ne motí snu. — Mej tem se razlegnejo zopet črni oblaki izza Medvedgrada nad zagrebškim poljem; dož krsti neumljene strazarje; nebo je bilo tedaj anabaptističnega veroizpovedanja in vedelo je tudi zakaj.

Pred zoro že potrka nekdo la Ahasverova vrata.

„Slobodno!“, zakričé iz sna Ahasver in si mane oči.

V sobo stopi bradat mož. Modra vojaska surka je bila pisana z belimi trakovi, in bajč se ne nahaja v vojaškem semantizmu tak regiment, to pa vendar moreš vedeti, da je ta mož bil strazar Jankié, ali da se fineje izrazil, ustavni mestniški policaj.

„Zvolite, gospod Lavoslav Zvezdogorski, priti ob deveti uri v mestno hišo!“

Ta izcela sponstljiva novica je zelo presenetila Žida.

Ali tu ni bilo dolgega razmišljanja — mož Lavoslav je šel v mestno hišo. Zakaj?

Ahasver sinoči ni bil opazil človeka, kateri ga je zelo opazoval; ta človek je bil Sveslav Postenjakovič, ali policijski Herman Ehrenberger, ali sedaj — v svojem tretjem političnem izdanju — Zvonimir Slobodnjakovič, veliki rodoljub hrvatsko-slavonsko-dalmatinski. Sinoči je opazoval Žida, a danes ga pozivlja na preiskavo. Sapienti sat!

Da je bil Lavoslav Zvezdogorski zopet iz sebe, ko ga je bilo obkoliko 25 přesljajcev zagrebških pri serenadi Fazli-paše, to si lahko vsakdo misli; no njegova prepričavanja, njegove zakletve, pridruženje je dovolj dokazovalo ustavnemu uradu, da ni niti sanjal o opoziciji proti koranu, da tedaj ni nikak sovražnik evropskemu ravnovcsju.

Zató ga tudi odpusté v božjem miru.

Ko je prišel na polje, evo ti pred njim starega znaeca, novopečenega Zvonimira Slobodnjakoviča, rodoljuba trojedine krajevine. In zopet mu je bila — zrasla brada, in zopet je bil zamenil svoj „waffenrock“ z rdečevolno sukno. O! on je bil rodoljub; on je poklonil jugoslovanski akademiji 10 gld. a. vr.; v hrvatskem gledišču je imel ložo; pri vsaki prikliti, v vsakem društvu, napival je zdravice domovini in narodu; vsako našo knjigo, vse naše novine si lahko dobil pri njemu; bil je član Matice, leposlovnega društva, in pri nekaterih župnijskih skupščinah govoril je lepo o tisoletni ustavi.

Neki zaslepljeni in neumni radikalec so marsikaj pripovedovali o njegovi prošlosti, pa vkljub temu blebetanju je vendar le dosegl ustavno neodvisno službo; samo radi tega klevetanja je bil propal pri neki „restauraciji“ v neki županiji, kjer je kandidoval zaporedovoma za podžupana, velikega bilježnika, in konično za okrajnega sodnika. Sami ti hudobni jeziki so tako govorčili, da je iz samega maščevanja vrgel naše madjarsko atilo — kakor so neki znameniti rodoljubi pri nekem reskem pivovanju iztaknili iz same špekulacije — da je v tej atili kakor pravi „Recan“ na maskeradi upil „čfen“ in pel: „Si, la bella Ungheresé sará sempre mio sospir!“ Vse to so te klepetulje govorile o njem. Ali za Boga, kako bi to bilo mogoče; poglejte samo na brado, kako je

rdeča; poslušajte ostroge, kakó zvenčé; poslušajte, kakó ni nikdo „kopac njega superat v recke societade diskurit in arvatskem jazike“ ali kako lepo po naše govori! O ne, ne! to ni mogoče: Zvonimir je rodoljub, veliki rodoljub.

O vsej ti plemeniti spremembi ni vedel Lavoslav Zvezdogorski ničesar; v spominu mu je bila samo gromovita peroracija bivšega policijskega komisarja, strašna inkvizicija in temna zagrebška ječa.

Ahasver si je mislil kakor naš vaščan: „s takim gospodem ni dobro zobati črešnj!“ in že se je hotel ukloniti v bobnarski ulici svojemu staremu; znancu; no ta skočil pred njega, in ga začé objemati upijóe na vse grlo: „Ah! Vi tu, Vi tu, gospod Lavoslav Zvezdogorski! no poznate li naš Zagreb, kaj ne, da je lep? pa da bi videl, kako narodna stvar napreduje; veselje je, veselje!“

„Sluga ponižen! gospod Herman“ — hoče odgovoriti Žid, ali Slobodnjakovič mu pretrga besedo:

„Ne tako, gospod! Jaz se zovem Zvonimir Slobodnjakovič!“

„Zvonimir Slobodnjakovič?“, začudi se Žid, kateremu ni hotelo v glavo to čudno rodoslovje.

„No čudite se temu, ime ne dela človeka; mólti vas ne sme moje prejšnje ime Herman Ehrenberger. Podoba ni nič, dovolj, da je samo sree in svest dobra; jaz sem vam bil načeloma vedno dober rodoljub,

vedno iskren prijatelj svojega naroda; nekaterim razmeram, sevč, človek ne more uiti, in protivili se jim očlno, bila bi skrajna neumnost — le v zavesti, v načelu da je človek rodoljub — in jaz vam zagotavljam, v globini svojega srca bil sem vedno vrazji opozicionalec, ali pustimo to; pojdimó pit črno kavo!“

Ahasver si je celo pot do kavarne razbijal in mučil glavo, kako si je tolmačiti preobražaj mej notranjim in zunanjim rodoljubjem Zvonimirovim; ali njegovi možgani so se bolj in bolj zapletali, ni mogel priti na čisto s Slobodnjakovičevó naslednostjo.

Ali moreš ti, dragi čitatej! Ne vem; jaz ne morem; pa vendar je to dolednost čina, dolednost one nerazumljive in žalostne resnice, katere je pri nas žaljibog preveč.

In vstopijo v kavarno; kavarno? Zakaj bi vam opisoval zagrebško kavarno? Da vam povem, kako v „Narodni“, „Jugoslovanski“, ali tudi vseslovenski kavarni sluge ne poznajo narodnega jezika; kako v vseh teh hišah na vsaki čašici dobis hrvaški grb ali po vsej široki kavarni gotovo nobenega hrvaškega lista? Kako je vse to „narodno“, „jugoslovansko“ in „vseslovensko“ lucus a non lucendo; dá, kavarno so v mnogem podobne marsikateremu našemu „vrlomu rodoljubu“, kateri po vzgledu turškega paše srka v njih črno kavo!

(Dalje prih.)

lati, da se postavnja določba izvrši. Rad bi vedel, ali se je v tem oziru kaj zgodilo. Skoro dvomim o tem, kajti še lansko jesen se je prigodilo, da se je izdala na slovensko pritožbo italijanska rešitev.

V nekaki zvezi s to zadevo je čudna navada deželne višjega sodišča v Gradcu, ki izdaja svoje razsodbe v slovenskem jeziku, le v nemščini ter nalaga sodnikom prve instance, naj izdajajo strankam tudi slovenske prevode. Ti prevodi nimajo nikake postavne veljave, ker jim manjka postavni podpis predsednika vsjemu sodišču in še jednega uradnika tega sodišča. Ti prevodi nalagajo tudi nepotrebnega truda sodnikom prve instance ter jim dajejo priliko, da skušajo kolikor mogoče odvrniti slovenski jezik že v prvi instanci, da se izognejo sitnemu delu morebitnega poznejšega prevajanja. Tuji tej neprilicnosti bi se dalo v okoliščini, ako bi se postavili potrebni translatorji. Slovenski posilanci so se o tem že pogosto pritoževali, a žal, do zdaj brez uspeha.

H koncu naj omenim še dve zadevi lokalnega pomena za Gorisko. Prostor, v katerih se nahajajo v Gorici okrajno in okrajno oziroma mestno deželno sodišče ter okrajni zbor, so premajhni, nezdravi in nevarni, v starih poslopjih, ki se lahko vsak čas poderejo. Visoka vlada naj skrbi torej, da pripravi za časa potrebnih prostorov za imenovane zavode, o katerih se vsrjajo posvetovanja in delajo načrti že mnogo let.

Slednjic pozivljem visoko pravosodno ministerstvo, naj pregleda uradne daljave (Distanztabelle), po katerih se ravna okrajno sodišče v Kanalu. Te daljave so krive in sicer na škodo plačujočega ljudstva. Take krive daljave nahajajo se pa tudi v Cerknem in morda še v katerem kraju na Primorskem. Te daljave so krive, da stroški za komisije, ki so že itak voliki, presegajo pogosto vsako pravo mero. (Konec prih.)

Furlanski tramvaj.

Čitatelji naši se gotovo dobro spominjajo, koliko zgage je delalo to uprašanje v zadnjem zasedanju deželne zbornice goriskega. Spominjajo se gotovo tudi, kako stališče je zavzela „S o c i a“ nasproti njemu, naglaševaje ob raznih prilikah, da vsa agitacija za furlanski tramvaj je le umetna, ker to podjetje bi se nikoli ne izplačalo in ker furlansko ljudstvo samo si ga nikakor ne želi. — Kakor prav smo imeli, dokazal je najstijajneje neki dopisnik iz Furlanije v trzaskem „Independentu“ od ponedeljka. Evo glavne misli tega znamenitega dopisa:

O kakem splošnem odnosenju za ta tramvaj ni govora. Občini Tapoljan in Ločnik ste se izjavili odločno proti. Zagrad je dovolil le tretjino zahtevane svote, 50 gld. Petoole so se izrekle za tramvaj le pod pogojem, ako konsorcij izplača občini 3000 gld. kot odškodnino za murve, ki raste ob cesti in bi pozneje ne bile več za rabo. — Romansi se je izjavil za tramvaj pod pogojem, da država in gorisko mesto že naprej zagotovita pokritev vsakega primanjkljaja za dobo 75 let. — V Versi je bilo enako glasov za tramvaj in proti njemu; odločil je župan za tramvaj. Druge občine so se izrekle za tramvaj še le po večkratnih viharnih in brezuspešnih sejah in na velik pritisek na nezadovoljne staršine, kakor v Gradcu. — Zato se pač vsakdo moti, kdor meni, da je Furlanija odusevljena za tramvaj, kajti uboga je in težko nosi davčna bremena. Naravno, da jo zategadel hudo doleti vsaka nova bremena. — Furlani so po večini prepričani, da tramvaj ne bo v korist. Goriski župan se moti v svojih računih, katere je sestavil na podlagi podatkov tramvaja iz San Daniela v Videm. Tam se tramvaj lahko izplača, ker San Daniel ima z Vidmom naravne sčene, stoletne zveze. Ali katere gmozne koristi vežejo pa Furlanijo z Gorico? Kje so tiste medsebojne koristi? Ako bi tudi dobili tramvaj, videli bi letatile prazne vozove. Bogatejši ljudje imajo svoje kočije, ubožnejši pa hodijo pes. Tramvaj bi utegnil koristiti edino le „sagran“. Kdo torej pokriva deficit? — Res je sicer, da sta se gorisko mesto in kupčijska zbornica zavezali, da pokrije gld. 10.000; ali vsi stroški so preracunjeni na 66.000 gld. Kdo plača ostanek? — Občine, ki pristopijo konsorciju, bodo torej morale zopet molziti nesrečno furlansko kravico. Evo uzroka domoljubnemu glasovanju občinskega zastopa v Romansu. — Občine, ki so že glasovale v prid tramvaju, niso dosti premislile, da obljubljene svote za dobo 75 let so namenjene le za zgradbo; niso pomislile, da mi ubogi Furlani danes še ne vemo, kdo bo gradil tramvaj in da o dohodkih vlada še popolna tema. — Proučili smo poročilo goriskega župana, ki pravi, da treba Furlanijo zblížiti z Gorico v negomtnih koristih. Res, Furlanija ima sveto dolžnost, pomagati Gorici v borbi za narodnost. — Ali loči nas prevelika razlika v medsebojnih koristih, Furlanija pa potrebuje samostojnega razvika.

Nič ne dokazuje nepotrebnosti furlanskega tramvaja bolj nego okolnost, da bi tramvaj zelo škodil furlanski želez-

nici. Zakaj naj bi se vozili iz Gradišča, Zagrada, Červinjana itd. v Gorico po tramvaju, ko imamo železnico? In vé, furlanske občine, ki ste toliko potrosile za nakupovanje delnic železnice, opustite sleherno nado, da bi delnice postale kdaj aktivne, ako bi dobili še tramvaj.

V obče moramo reči, da je položaj v Furlaniji zelo žalosten; naložili so nam težka bremena z železnico, a zdaj nam obetajo še nova za tramvaj. Ako se tramvaj res zgradi, bo treba za vedno opustiti nado, da se železnica kdaj podaljša do San Giorgio v Italiji, kajti tramvaj bi obračal na se vsjo pozornost.

Pisatelju kar vré po žilah furlanske kri, ko pomisli, kaj se je vse zgodilo, da so se občine pridobile za tramvaj. Prihajali so med nas po večkrat, sklicali župane in pritiskali na nje. Kar na hitro roko so bili sprejeti predlogi in računi. V vseh civilizovanih krajih se javno razpravljajo tako važni načrti, v časih, v brosurah, pri zborovanjih. Pri nas je slo vse kakor veter, kakor bi hoteli rotiti zle sence. K dvema skupščinama niso povabili nič občinskih deputacij, nijednega politika, nijednega poslanca. — Oj, moje dobro furlansko ljudstvo, ali boš vedno služilo drugim za stolec? Ti, moj narod, nimaš ne trgovine ne obrtnije Lombardije ali Piemonta, ti si ubožček in treba ti je pomagati pred vsem z olajšanjem davčnih bremen.

Važna rzsodba.

Povedali smo o svojem času, da je naložilo c. kr. okrajno sodišče v Gorici našemu uredniku plačilo 87 gld. za italijanski prevod slovenskih obtožnic, katere je ta podal proti A. M. Obizziju in G. Likarju. — Urednik seveda ni plačal, marveč se je pritožil na višje deželno sodišče proti plačilnemu nalogu.

V utoku je naglašal, da laski prevod slovenskih obtožnic ni bil ne zakonit ne potreben. — Zakonit ni bil, ker obtožnice ste bili spisani v slovenskem jeziku, ki je deželni jezik velike večine prebivalstva. S prevodom slovenskih obtožnic se je pritisnil slovenski jezik na ponižovalno mesto pred jezikom laške manjšine; da se pa daje jednemu deželnemu jeziku toliko prednost, to je proti jasnim določbam zakona o enakopravnosti. — Slovenci smo vendar državljani, smo sinovi te dežele, imamo torej tudi pravico, da se moremo vsaj tožiti v svojem jeziku. Da bi pa morali to pravico drago plačevati, t. j. da bi sodišče slovenske uloge na naše stroške prevajalo na laški jezik, proti temu se moramo najodločneje upreti vsi Slovenci.

Prevodi so bili tudi nepotrebni. Tožitelj A. Gabrček je Slovenec; toženi Obizzi, Bremic in Likar so tudi Slovenci. Vrhu tega je bilo sodnemu dvoru dobro znano iz prejšnjih slučajev, da se tožitelj nikakor ne mara pravdati v laškem jeziku, da je pri neki priliki poprej celo zapustil sodno dvorano, ker se obravnava ni vršila v slovenskem jeziku. Vsed tega bi se dogovorljivi laški prevodi niti ne mogli rabiti, bili so torej nepotrebni. — Kdor je pa prevode naročil, ta naj jih plača. — Dalje je bilo več točk s pravnega stališča.

Ta utok je ugodno rešilo c. kr. višje deželno sodišče v Trstu. Vsed tega ne bo treba plačati naloženih stroškov v znesku 87 gld. — Odlok se glasi takó-le:

K st-2351 pen
Gosp. Andreju-U Gabrček-u, tiskarju in uredniku. Tukaj. Ces. kr. višje deželno sodišče v Trstu je: reševaje pritožbo Andreja Gabrčkca proti odlokomu c. kr. okrajnega sodišča v Gorici od 2. marca 1895. št. 176. in št. 250., prvim katerih mu je bilo ukazano, da plača for. 52. in drugim for. 35 za stroške dveh prevedenih obtožnic, katere je podal eno proti Antonu markiju Obizziju in Avgustu Bremicu in drugo proti istemu markiju in Gasparju Likarju;

oziraje se na to, da sta obe kazenski postopanja na podlagi obtožnic zaradi razžalitive časti po tiskovinah, podanih po pritožniku, eno proti Antonu markiju Obizziju in Avgustu Bremicu in drugo proti istemu markiju Obizziju in Gasparju Likarju, končali s tem, da je pritožnik odstopil od tožbe, tedaj ne s kazensko sodno obsodbo, in da mu je treba potem takem o zmislu §. 390. k. p. r. naložiti po določilu sodnika povrnitev stroškov, provzročenih po njem; oziraje se na to, da bi se na podlagi te zakonske določbe mogli naložiti pritožniku stroški, potrebni za prevod obeh obtožnic, le v slučaju, ko bi bili po njem provzročeni;

oziraje se na to, da je po §. 100 k. p. r. dolžnost preiskovalnega sodnika, da dá prevesti po zapriseženem zvedencu spise, sestavljeni v jeziku, ki ni pri sodišču v rabi;

*) Ta železnica je že zdaj pasivna, a pozneje naj bi jo kar zaprli! Uredn.

*) Evo najstijajnje pritože naše trditve, da je takozvana „srčna želja“ furl. ljudstva le gol humberg, da je vsa agitacija za tramvaj le delo nekaterih spekulantov, ki hoté polniti svoje žepce na račun uboega ljudstva! Uredn.

*) Prav bi bilo, da bi došla v javnost imena takih junakov. Uredn.

*) Evo, kar smo tudi mi trdili! Zapomnite si to, gospod Venuti! Uredn.

oziraje se na to, da ste obe obtožnici pritožnika sestavljeni v slovenskem jeziku, tedaj v jeziku, spoznanem v Gorici deželno, zaradi česar mu je bilo tudi dovoljeno, da ju sestavi v tem jeziku in da ni dolžan pridjati jima italijanskega prevoda, in tudi da ni trpel stroškov, potrebnih za prevod v sedanjem slučaju;

ugodivši pritožbi in preinativši izpodbita odloka odločilo: pritožniku ni mogote naložiti stroškov od 52 for. in 35 for. za prevode v italijanski jezik dveh obtožnic pritožnikovih podanih v slovenskem jeziku, eno proti Antonu markiju Obizziju in Avgustu Bremicu in drugo proti istemu markiju Obizziju in Gasparju Likarju, obe zaradi razžalitive časti po tiskovinah.

Tako se glasi odločba visokostolitega c. kr. prizivnega sodišča v Trstu z dne 11. aprila t. l. št. 1480.

V Gorici, dne 6. maja 1895.
C. kr. dvorni svetnik:
Sbiša

Od c. kr. okrajnega sodišča:
Zigoi.

DOPISI.

V Tolminu, 13. maja. Kakor je bilo v cenj. „Soci“ objavljeno, vršil se je v nedeljo 12. t. m. po večernih v Tolminu občni zbor ženske podružnice sv. Cirila in Metode za Tolmin in okolico. — Zbora se je udeležilo še dosti gospa in gospodice, kakor tudi deklet iz okolice.

Predsednica gospa Ilka Devetakova pozdravi zbor in pojasnivi blagi namen družbe sv. Cirila in Metode, pride na dnevni red ter pozove g-o Alojzijo Prezeli, da poroča zboru o podružničen delovanju. Iz poročila je posneli sledeče: Odbor je imel med letom 11 sej. Naročil je 12 pušic, ki so se postavile v Tolminu in okolici v nekoje gostilne in prodajalnice. V teh pušicah se je med letom nabralo 18 gld. Največ v gostilni g. Vuga pri Sv. Luciji (11 gld.). Podružnica je napravila 6. maja pr. l. veselico, ki je donesla čistega dobička 100 gld. Nameravana ljudska veselica in božičnica se je morala radi nekotjih zaprek opustiti.

Marljiva in jako navdušena gospa Josipina Kovačič je med letom umrla. Pri pogrebu je podružnico zastopala predsednica ter položila na rakev krasen venec. Blag jej spomin! G-na Marija Gianola, ki je bila za podružnico jako vneta in delavna, preselila se je pa v Gorico kot soproga g. dr. Tuma.

Tajnica omenja v svojem poročilu neko agitacijo proti podružnici ter nujno priporoča in navdušuje navzoče, da ostanejo zveste podružnici in njenim blagim namenom v prid veri in narodu. Živila!

Blagajničarica gospa Josipina Vrtovec poroča o denarnem stanju. Iz njega je razvidno, da je bilo v društvenem letu 1894. vsch dohodkov 275 gld. 80 kr., po odbitih stroških odposlalo se je glavnemu vodstvu v Ljubljano 180 gld., v blagajni pa je še 30 gld. 37 kr.

Sledila je večitev novega odbora. Izvoljene so bile prejšnje odbornice in namestnice. Le namesto umrle g. Jos. Kovačič je bila izvoljena g-na Ivanka Sovdat.

G-na Rozalija Fon se zahvali v imenu odbora za zaupanje; zahvalila je nadalje v imenu odbora delavne in požrtvovalne poverjenice: gospe Palloka in Volčah, gospe Vuga pri Sv. Luciji, in g-ne Franjo Krajnik učiteljici v Podmelcu in Leban-Dolenjčevu v Zabčah. Živila!

Konečno se predlaga in sklene, da čisti dohodek med letom morebitnih prirejenih veselice in božičnice, obrne se v prid ubogim učencem v Tolminu in okolici. Tako se dá prilika vsem tudi domačim ubogim otrokom pomagati. Ta predlog je vsem ugajal, ker z njim se namerava vsem ustreči. Bog daj, da bi obrodil obilo dobrega sadu!

S Tolminskega: V tem času vse drvi v svet. Namesto, da bi delavci delali doma in pomagali kmetom, drug drugega zapeljujejo ter letni čas zapravijo v tujini. Redki so, ki kaj zaslužijo, z večine prazni grede in še bolj prazni pridejo. Letos je bila dolga zima. Po zimi leže po pečeh in zevajo po domači skledi, brezkrbno se vsejajo k domači mizi. Ko pride čas dela in truda, hajdi v svet, in nikogar ni, da bi delal. Ni čuda, ako kmetijstvo propada. In to se ponavlja leta in leta. Zdjaj naj ubogi kmet dela, če more. Zgubivši najlepšo dobo življenja v svetu, tu zbolni in plačilo pride na občino. Posten, pravičen, dober gre, skvarjen pride nazaj. Namesto denarja prinese večkrat domov hudobije, brezverstvo, kvartanje, pijančevanje in druge bolezni. — Plačaji občina zanj! Če je kdo kaj zaslužil, po zimi zapije in zaigra. Navadno se takim še drugi pridružijo, ki niso doslej bili temu udani. Domače jedi: krompir, zelje, mleko, močnik, to jim ne diši. Le „kava“, zganje, vino jim gre po žilah. Zdrava domača hrana je prezirana; kar kvari na duši in telesu, po tem segajo. Zato pa vidimo, kako hira človeški rod in je ves omehkužen. Ne stanovanje, ne hrana, pač pa obena skvarjenost človeškega organizma je kriva, da po solah mladenci umirajo. Ali bodo otroci, zganje, kavi, pijančevanju udanih staršev čili in zdravi na duhu in telesu? Ali bodo alkoholizirani starši imeli zdrave in krepke otroke? Ali morda črna kava z zganjem in tobak zaredijo čisto kri? Odkod toliko škrofuloznih otrok?

Evo točke socialnega uprašanje na Slovenskem.

Iz Idrijske doline: Zdjaj se prav dobro pozná, kateri gospodarji so vestno ravnali pri sekanju gozdov in kateri brezvestno. Pri dveh posestnikih se od daleč vidi, da sta gozd popolnoma končala. Naj se opazovalec postavi na vzvisen kraj in kmalu zagleda gol prostor v „Skopici“ proti Trebuši in pa tam gori blizo Ponikev.

Čudno je, da more gospodar tako končati gozd. Vsi tisti, ki so prodali drva Lenasiju v Solkanu, se danes kesajo, ker drugega jim ne ostane, kakor golčava: Upamo, da c. kr. gozdni komisar v kratkem pride v našo dolino in nekoliko pogleda, ali se je zadostilo gozdnim postavam. Če postava dovoljuje tako uničevati gozde, potem pa škoda, da sploh imamo gozdne postave.

Domače in razne novice.

Pomoč Ljubljani! — Dalje smo prejeli za nesrečno Ljubljano sledeče zneske:

- Rodbina Konjedic v Plaveh, ker je bila zadržana, da se ni mogla udeležiti nedeljskega koncerta 5:—
- Gospica Josipina Laščeva v Renčah iz enakega razloga 1:50
- Nepoznana oseba —30
- Gosp. Ivan Katnik, c. kr. sodni sluga v Gorici 5:—
- Gosp. Alojzij Širca, opravnik slov. kmet. sloj v Gorici 2:—
- Gospa H. v Gorici 5:—
- Zbirka župana g. Miroslava Pleša v Devinu 100:—
- Darovali so:
- Županstvo Devin iz obč. blagajnice 14:—
- Sosedje iz Medjevasi 10:—
- Sosedje iz Jamelj 8:35
- Miroslav Ples, župan 5:—
- Josip Skočir, dekan 5:—
- Anna de Pancera, (tovarna smodnika) 5:—
- Katarina Simsig 5:—
- Polito Fantini 5:—
- Eliza Zanier, c. kr. postarica Karolina Sardetsch 3:—
- Pavel Komel 3:—
- Finančni stražniki 3:40
- Grido Panis, vodja tovarne Domenik Negrin, graj. oskrbnik 2:—
- Jozef Kos, kaplan 2:—
- Dominik Buda 2:—
- Rudolf Ranger, c. kr. respicijant 1:—
- Anton Bitner, grajski lovec Giuseppeina Passudetti 1:—
- Marija Devide 1:—
- Ivana Neuman 1:—
- Dr. Knížatek 1:—
- Janez Legiša 1:—
- Jozef Mervic 1:—
- Matija Brezigar 1:—
- Lenard Stak, c. kr. žand. nač. 1:—
- Stefan Bakarič 1:—
- Miha Mervic 1:—
- Anton Klarič 1:—
- Janez Legiša 1:—
- Franz Neulherz 1:—
- Abgust Rossi, trgovec 1:—
- Lavra Scholz, učiteljica 1:—
- Andrej Volarič, nadučitelj 1:—
- Jozef Mervic 1:—
- Alojzij Zbogar —50
- Jozef Legiša —50
- Jozef Kaligaris —50
- Anton Miniusi —50
- Alojzij Bronzin —50
- Janez Legiša, podžupan —45
- Peter Orsetig —30
- Skupaj gld. 118:80

Štiri prejšnje zbirke so dale 1352 gld. 10 kr., torej vsega skupaj do danes 1470 gld. 90 kr.

O predavanju g. prof. Ferd. Sedla priobčimo v prihodnji številki glavne misli. Govornik je dokazoval, da je bil ljubljanski potres tektonski in se je izvršil ob potresnih črtah Tolmin-Loka-Kamnik-Celje in Trst-Postojna-Ljubljana-Litija-Zidani must. Najhujše pa je zadel ljubljansko polje, prvič, ker je to udrtna in se preko nje sreča več potresnih črt, in drugič, ker so tla ljubljanskega polja rahla naplavina.

Radodarni doneski. — Za družbo sv. C. in M. je poslala g. Josipina Bizjakova v Dornbergu 4 gld., katere so darovali: č. g. Gergetlet 1 gld., rodbina Bizjakova 1 gld., naduč. Krizanin 50 kr., ostanek pa se je zbral v gostilnah gg. Jož. Sinigoja in Karla Kerševana.

Poroči. — Gosp. Kristijan Bratina, nadučitelj v Bolcu, se je poročil z g-no Ljudmilo Pezdicevo v Solkanu. — Gosp. Karol Mlekuz, učitelj v Plaveh, se je poročil z g-no Francico Simčičevo v Biljani. — Mnogaja ljeta!

V Podturnu je bilo v nedeljo umestjenje novega župnika dr. Baubela. Znana klika mu je priredila demonstrativno slavnost, ki vse pové. Udeležil se je tudi mestni župan z obema podžupanoma. Vsi ostali duhovniki so bili Furlani. — Irredentovski in očitno brezverski, katoliški cerkvi sovražni listi so na dolgo in široko opisovali to slavnost in slavili dr. Baubela. — No, vsakdo dobi pač take častilce, kakoršne zasluži! — Radovedni sme, kdo zmagal: ali nadškof ali irredentovske spletkarje v — cerkvi.

„Prezrani Italijani!“ — To je pa res že strašno, kakó se prezirajo goriski Italijani. „Corriere“ že mlo stoka. Čujte ljudje božji! — V stolni cerkvi je vsako nedeljo in praznik ob 5/2, zjutraj sv. masa za Slovence, pri kateri se poje slovenski. In kaj grozi! Cerkevna oblast je najela za petje slovenskega orgljarca in ne italijanskega. Zares, strašna krivica! Ubogi „Corriere“, kakó „pravilne“ solze mora pretekati. Naše pomilovanje!

Hujskaci. — S takim naslovom je priobčil učečajšnji „Corriere“ članek, v katerem se strupeno zaganja v državnega poslanca dr. Gregorčiča zaradi njegovih odločnih zahtev v proračunskem odseku. (Glej današnji občini uvodni članek). — Da, da, židovski bratec, lepó razumeš, kaj je hujskarija! Delati krivico veliki večini prebivalstva v deželi, zaničevati slovenski jezik, poditi ga iz uradov in celó cerkva, postavljati

Slovence pred laške perotnike in obsojati jih če tudi po krivici — vse to je za te lepó pravilno, uzviseno; kdor se pa upré takim odnosom, ta je hujskaci! — O, na tak „hujskarije“ se boste morali še nekoliko bolj naučiti, ker na tak način Slovenci ne jenjam hujskati, dokler se ne bo z nami pravičen postopalo!

„Corriere“ se veseli, da minister v takoj in ugodno odgovoril na vse Gregorčičeve zahteve, in pravi, da to lahko le s osrčje laške odvetniške zbornice v upor proti slovenskemu uradovanju. No, „Corriere“ naj le počaka nekoliko; odgovor, kateri do odvetniške zbornice goriska, ji bo gotovo zadostoval enkrat za vselej, da ne bo utikal svojega nosa v reči, kjer nima ničesa opraviti!

Samí smo krivi. — Št. 6. — Sempasa nam pišejo: Anton Sušmelj iz Sempasa je tožil nekega soseda iz Oseka zaradi malokostne navskrižnosti. Tožitelj si je dá napraviti pismeno tožbo ne po slovenskem ampak po italijanskem odvetniku nekrcšen krvi, seveda v laškem jeziku. Toženeč vrnil c. k. okrajnemu sodišču laški pisan tožbo in dotični naravno laški odlok z opazko, da pisma ne razume, ker je večé edino v slovenskemu jeziku. Sodišče je prositelja zavrnilo z odlokom:

Broj 5146. Videvši, da se na to ulogo ne dá uradno postopati, vrača se ista s priložo užitelju.

Vsed tega bosta imeli slovenski stranki laško obravnavo in laško rzsodbo. Kdaj bo vendar Slovenec nehaj zametavati in srmo moliti svojo narodnost za svoj denar?!

Samí smo krivi. — Št. 7. — Prejari leti smo priobčili več člankov pod tem naslovom. Tunkaj smo tudi povedali, kakó je zavrnil tedanji ministerski predsednik g. Taaffe našega poslanca z ozirom na slovensko uradovanje pri naših političkih oblastnjah, v prvi vrsti pri naših glavarstvih. Dejal je namreč, da mnoga naša županstva sama dopisujejo nemški in da celó izjavljajo željo, naj jim glavarstvo le dopisuje nemški.

Takó sramoten odgovor je moral vsi naši ves svet, sramoten za vse Slovence v Goriskem. To je bil pač netuven skandal, katerega smo se vsi čudili; sram nas bilo, da se nahajajo med nami taki sramotilci svojega naroda. — Toda od takrat se vse take občine otrešale nemškutarenja in uradovale vse od prve do zadnje v slovenskem jeziku. Da, prisilile so celó okrajna glavarstva gorisko k izjavi, da ho tudi oni zamuprej slovenski dopisovale občinam. — Ali čujte, kako sramotno nam je začela delati neka občina na Kanalskem.

V ajbski županiji so se vršile pizimi nove volitve; udeležili so se jih s posebnim ognjem razni odtičnjaki, sumi odtični narodnjaki, cele županije in celó iz sosesčin. Zmagali so in za župana so postavili moža, ki potrebuje tajnika. Dobil ga je iz Kanala. (Ime za zdaj se zamoleimo iz spoštovanja, do odlične rodbine!) Ta mož je začel k nemški uradovati, nemški dopisovati z okrajnim glavarstvom, češ, da se pobaha s svojo učenostjo. Nezadovoljni rodoljubi so nam prinesli dvakrat pokazal nemške rešitve tega tajnika; podpisani je bil župan, ki nemščini ni razume. — Ali napleše se le vrid. Čujte ljudje božji nazore tega tajnik: v 1895. po rojstvu Gospodovem pri nas — v Goriskem!!

Pretekli teden je prišel župan v našo uredništvo po nekem opravilu; spremljal je seveda tajnik, kakor da bi župan brez njega ne mogel storiti niti koraka. Urednik je bilo seveda jako ljubo, da sta prišla, in povedal je kar brez ovinkov, kako sramotno dela tajnik s svojim nemškutarenjem vse goriskina Slovencev in s tem ovira naših poslancev, ako bodo zahtevali slovenske uradovanja pri političnih oblastnjah. — Samoljubje tajnikovo je bilo zelo razžaljeno. Dejal je, kaj je to komu mari, kakó on uraduje; strankam doma že piše slovenski, r dopise od oblastij pa odgovarja v istem jeziku v katerem je bil spisan dopis, torej na nemški dopise daje nemški odgovor, na laške dopise pa laški. Ali tako uradovanje nikogar ne briga, ker je notranja uradna reč. On (tajnik) že vé, kaj dela, zato se ne brig za vse tisto, kar urednik pisari po „Soci“ in On je ponosen na to, da more reševati dopise tudi nemški in laški, a urednik reče, ki zna samo slovenski.

Lep tajnik, ali ne?! Toliko domisljivosti ni lahko najti kje drugod. Srečna ajbska županija, da imaš takó učenega tajnika! — Ne zdi se nam vredno, ne potrebno, da le z eno besedo pobijali smešne nazore tega tajnika. Prosimo pa tiste odlične rodoljubne ajbske županije, ki so prekučeni domači občinski vlado v sedanje roke, naj poskr za to, da občinski tajnik iz Kanala ne b vodil župana na vrvice po takih opolzkih poteh in delal takó sramoto vsemu narodu. Takih tajnikov obvaruj nas Bog! — Neveljeto je, da je mogó dandanašnji mlad Slovec s takimi zastarelimi, servilnimi nazori nasproti oblastnjam, ki se pač morajo ravnati po občinah in ne narobe!

Z Vogerskega smo prejeli popravek, da pri znanem pretepu na tamosnjem javnem plesu niso bili deležni domači mladenci marveč le oni iz Bukovice in iz Prvačin. Pretep se je pa vršil v krčmi, ki je oddaljena od plesišča.

V Kanalu so se vršile občinske volitve, pri katerih baje ni bilo vse v popolnem redu. Zato je bil podan običajni utok v sicer le proti volitvi III. razreda. — Tudi volitve so nam dokaz, da se ljudstvo čedal bolj zaveda svojih pravic, katerih si ne dá več krati, in si tudi ne pusti več zapovedati, knkor bi se konu ljubilo.

Zahvala. — Da se je koncert, prirejen v podporo nesrečnim Ljubljancem v tukašnji slc. „Citralnici“ 12. t. m., tako sljajni in v občno zadovoljnost dovršil, zahvalimo mora odbor vse, ki so delovali tako prijazno in potrpežljivo.

Odbor prav sreno zahvaljuje p. n. gospo: Dekleva, Kanceler, Knittl, Santei, gospodine: Arch, Hafner, Knittl, Premrov, Ljudmilo, kakor tudi vse gospodine kandidatinje, ki so vsaka po svojih medli in spret-nostih pripomogle.

Dalje zahvaljuje odbor vse, ki so tako prijazno brezplačno ali pa po zelo znižanih cenah podali potrebnih priprav in rečij: p. n. g. Matildi profici Attems, rodbini Dekleva, cvetličarju Jerkiču, gospej Koren, mizarju Lorenzutti-ju, Feliksu Potočniku (za dvakratno ubiranje glasovirja brezplačno), kakor tudi vse gospode, ki so prijazno sodelovali pri živih podobah.

Slednjič zahvaljuje odbor poštivalnost onih, ki so se nesrečnikov spomnili s tem, da so doposlali odboru zdatne zneske, med drugimi, p. n. gg.

- Visokorodni g. prof. Attems Sigismund . 5:—
Rodbina Bolko v Črniči 25:—
Jožefa Hraš iz Mečane 1:—
I. Jacobi, mestni učitelj itd. 2:—
Monsignor Andrej Marušič 5:—
Jožef Mašera vikarij v St. Mavru . . . 5:—
Anton Obidlič, čevlj. mojster v G. . . . 1:—
Ivan Reja, krečmar v G. 1:—
C. svätinik dr. Zencovich 3:—
Dr. Aleksij Josip 10:—
Florenj Josip v Mirnu —50
Vouk Josip, čevljar v Mirnu —50

Usljevanje furlanščine. — Iz Mir-nika nam pišejo 12. t. m.: Danes smo imeli službo božjo pri Mariji Devici v Golembrodu, pri kateri nam je propovedoval e. g. vikarij iz Doletaj v furlanškem jeziku. Če tudi smo hvaležni g. vikariju za njegovo prijaznost, vendar nas je ogovor v furlanščini vznemiril, posebno ker se po Dolenjaki pravi, da je sedaj „pravi čas“. — Na merodajnem mestu moralo bi biti znano, da smo potrebni skrbnega dužnega pastirja.

Tako dopisnik, ki je tožil, da je neki duhovnik že ob pogrebu pokojnega vikarja Perka zagrešil več kot predržno brezskrbnost, da se je usilil in — govoril o pokojnem gos-podu v furlanškem jeziku. Ljudje so se spo-gledovali, ali molčali so se. Zdal pa je vski-pela tudi sicer zelo krotka slovenska pot-pozljivost, ki se čuti žaljena, da se nam že na vseh koncih sili ta „kulturalna“ furlanščina v hišo, to je jezik, kateremu je že davno podpisnan pogin v italijanskem morju. No, zdal nas je začela osrečevati se cerkev s fur-lanščino!! — Mirnik potrebuje takoj dobrega, previdnega, odločnega duhovnika!

Vinogradnike opozarjamo na razglas slovenske kmetijske šole v Gorici o potučenem tečaju za cepljenje trt na zeleno.

Ostala Slovenija.

Trst. — Pri Sv. Ivanu so ustanovili konsumno društvo s sedežem v prostorih bralnega društva — „Delavsko pod-porno društvo“ je imelo v nedeljo redni občni zbor. Iz poročila posnemamo, da je imelo 1170 članov. Podpore sploh je iz-plačalo 9331 gld. 19 kr. Imetje bolniškega zaklada znaša 3415 gld., ono upravnega pa 12396 gld. — „Tržaski Sokol“ je imel tudi občni zbor v nedeljo. — Dunajski kre-ditni zavod je dobil dovoljenje, usta-noviti v Trstu tovarno za izdelovanje lino-leja (snovi za ometi, izdelanje bombaža, lan-nega olja in kovine). Tovarni bo ime: „Prva avstrijska tovarna linoleja s sedežem v Trstu.“

Istra. — Učeraš so se vršile volitve poslancev v kmetih občinah in deželni zbor istrski. Izvoljenih je osem naših, ki so: Josip Kompare, dekan v Ospu, in dr. Matej Trinajstič, župan in odvetnik v Buzetu za koperski polit. okraj; dr. Matko Laginja in dr. Dinko Trinajstič, župan in odvetnik v Pazinu za pazinski polit. okraj; Slavoj Jenko, trgovec v Podgradu in prof. Matko Mandić, urednik „Naše Sloge“ v Trstu za voloski polit. okraj; prof. Vjekoslav Spinčić in Sime Kvirin Kozulič, posestnik v Malem Lošinjju, za lošinski polit. okraj.

— Stirje nasprotni italijanski poslanci so izvoljeni v poreskem in puljskem političnem okraju.

Dne 21. bodo volila mesta in trg. zbornica in Rovinju, 24. pa veleposestniki. O daljnem izidu bomo poročali.

— Pretekle volitve se vedno ne dajo miru našim nasprotnikom. Neprenichoma napadajo in ovajajo naše duhovnike in učitelje, a kjer teh ne morejo, pa narodne zavode. Tako n. pr. banka „Slovija“ je zelo v očesu nasprotnikov, ki si prizadevajo na vsak mo-gotič način, škoditi ugledu te uspešno delu-joče slovenske banke.

— Nevredni renegat v Pulju napada v svojega „osliča“ najnovejši številki zopet na naše pravke in voditelja okrajnega glavarstva v Pazinu, ki mu ne gre v pošrešni zelodec za to, ker postopa pravilno in nepristransko in ne kot njegov prednik. V članku, kjer go-vari in grdo napada ter izvrta resnico o naših zaslužnih možeh, hvale samega sebe in italijansko svojo v Rimu sesano prosveto, nazivaje jo „nostra ultramillennaria civiltà“. Nekdaj so se hvali z „avito culturo“, sedaj pa se bodo s „prekrisočno civilizacijo“ in s deželo „dell' arte, dei suoni e dei canti“. Naj se le hvalijo! Nam to ne škodi!

Deželni zbor krajski se snide prve dni prihodnjega meseca, da se posvetuje o pomožni akciji za kraje, prizadete po potresu, da sklepa o zgradbi deželnega dvorca in o novem stavbinskem redu za stolno mesto Ljubljano.

Za Ljubljano! Dalje so darovali ali nabrali: Pomožni odbor slovenske čitalnice v Mariboru 647 gld., uredništvo „Obzora“ 229 gld., sodnik Levec v dolnjem Ložu 116 gld., mestni svet v Brnu 500 gld., županstvo občine Pazin 300 gld., Vaso Petričič v Ljubljani zbirko 225 gld., knezoškofski ordina-rijat v Celovcu prv. zbirko 588 gld.; Milan Čepović, ravnatelj realke v Tomsku na Ru-

skem, prišelši v Zagreb obiskat rodbino, je zgubil veliko svoto denarja, katero je našel Eilvard Oosterreicher; zakonito nagrado 181 gld. je poslednji podaril Ljubljani, k tej svoti je prvi dostavil še 19 gld.; tvrdka Posnansky & Strelitz na Dunaju 100 gld., Ivan Kos iz Petrograda 500 gld., „Narodni Listy“ v Pragi zbirko 695 gld., mestni zastop v Žikovu 200 gld., okrajni odbor v Časlavi 100 gld., v Plznu pa 300 gld., hranilnica v Krnovu (Mor.) 100 gld., bralno društvo v Krskem čisti dohodek veselice 300 gld., pevsko društvo „Dvojnice“ v Belovaru čisti dohodek veselice 237 gld., pomožni odbor z Reke daljno zbirko 3800 gld., zabava „mlade gospode“ v Djakovem vrta čisti 180 gld., županstvo trga Vransko 130 gld., Veko-lav Legat v Celovcu zbirko 100 gld., hranilnica v Ischlu 200 gld., mestno žu-panstvo v Kraljevem dvoru na Češkem zbirko 262 gld., okrajni zastop v Kralj. Vinohradih na Češkem 200 gld., tvrdka Chiozza & Comp. v Corvinjanu 100 gld., tvrdka Fran Kav. Souvan v Ljubljani izročila ljubljanskemu pomožnemu odboru nabralni 4150 gld., ve-selinski odsek rojanskega konsumnega društva 101 gld., mestno županstvo v Pragi daljno zbirko 800 gld., založna v Kralj. Vinohradih 100 gld., uredništvo „Politik“ v Pragi daljno zbirko 171 gld., pevci v Metliki čisti doho-dek koncerta v znesku 106 gld., mestni svet v Roudnici na Češkem 309 gld., mestna hra-nilnica v Kutni Gori na Češkem 100 gld., „Hlas Naroda“ v Pragi 310 gld., česko-slo-venski spolek v Pragi 200 gld., dr. Frank v Zagrebu 303 gld. (po „Hrvatski“ nabralih), Čitalnica v Ogulinu 134 gld., kot čisti dohodek koncerta, mestni svet v Krakovu 500 gld., žu-panstvo v Daruvaru na Hrvaškem 115 gld., „N. W. Tagblatt“ zbirko 316 gld., po uredništvu „Slov. Nar.“ 827 gld., založna v Budejevicah 100 gld., lavantinski škofjski ordinarijat vnovič 1000 gld., pomožni odbor v Sarajevu nabral 1500 gld., v Slezijski so nabrali 7000 gld.

Pomožni odbor za Ljubljano in ok-rlejo je dal po fotografijah napraviti poške raznih po potresu hudo poškodovanih ljub-ljanskih poslopj in jih razpoljra vsem tistim, od katerih pričakuje kaj podpore za prizadeto prebivalstvo. Podobe so narejene jako fino in gotovo pripomorejo, da doseže odbor svoj namen.

Mengišu na pomoč! Pišejo „Slov. N.“ iz Mengiša: Dasi se v višjega mesta priznava, kako zelo je bil naš trg po potresu prizadet, vendar prebivalstvo skoraj obupava sredi to-likšne podrtje zroč brez pomočkov v za-losno hudočnost, katera mu kaže lo revščino in bedo. Pa saj ni čuda: ni se še zacelila rana, prizadeta po tolikih požarih, in zdaj zopet znaša provzročena škoda skoraj 400.000 gld.; ta jemlje ljudem pogum in veselje do dela, v tem, ko zrušeni domovi ovirajo trgovca, rokodelca in obrtnika pri svojem opravku. Vse je zastalo, kakor tedaj, ko se zlomita obe osi pri vozu. Zdal nas tolaži jedino upanje, da se tudi nam nakloni izdatna den-arna pomoč in da se nas spominjajo do-brotniki. — Priporočamo prošnje v postvi!

Stajersko. — Celjske slovenske gimnazije uprašanje prinika se koncu. Kmalu pride v razpravo v proračun-skem odseku in potem v državnem zboru. Kakor poroča „Neue fr. Presse“, razbili so se do-govori o tem uprašanju, ki so se vodili mej vlado in Hohenwartovim klubom. Razbili so se vsled nepopustljivosti Slovencev, in radi tega omenja imenovan list, da je popolnoma gotovo, da ostane v manjšini predlog levice, ki zahteva, naj se stavka o celjski gimnaziji iz proračuna briše.

— Nemška levica je skušala vnovič pogajanja s slovenskimi poslanci in ponuja Slovcem dve nižji gimnaziji zunaj Celja, zahteva pa za to, da se letos ustanovi okrožno sodišče v Trutnovu. Stajerski nemški poslanci so posl. barona Dum-reicherja brzoglavno pozvali na Dunaj, da se udeleži razprave o celjski postavki, ki je imela priti učeraj na dnevni red v proračun-skem odboru in je bila zadnji hip odložena za osem dnij.

— Pri kopanju vodnjaka za šolo v Ru-sah pri Mariboru so bili 15. t. m. trije del-avci zasuti. Ljudje so se koj lotili rešilnih del in kopali vsi noč, a zasutih delavcev niso rešili.

Slovenščina pri Stajerski odvetniški zbornici. Stajerska odvetniška zbornica od-klonila je svoječasno v slovenskem jeziku pi-sano ulogo odvetniškega kandidata dra. Jan-zežiča v Celju. Dr. Janežič se je zategadelj pritožil na državno sodišče, češ, da je od-vetniška zbornica krsila čl. 19. drž. osnovnih zakonov. Državno sodišče je pritožbo v ne-javnem predpovetovanju odklonilo.

Slovensko uradovanje. Občinski zastop v Teharjih pri Celju, kjer so pri zadnjih ob-činskih volitvah zmagali narodnjaki, je te dni sklenil, da bo odslej uradoval le slo-venski.

Sovrašstvo do slovenščine. Na magi-stratu mariborskem je pribit poziv c. kr. na-mestnika za pobiranje darov za o potresu ponesrečene na Kranjskem in v nemškem je-ziku. Zato pa avstrijski orel ima le jedno glavo in se ces. namestnik piše Kube!! „S. G.“

Slovenska gasilna društva na Stajerskem in hrvaški „Vatrogasac“. Odbor prostovoljnih gasilnih društev v ljutomerskem okrožju je proglasil zagrebški list „Vatro-gasac“ za službeno glasilo teh č. ušteh.

Koroška. — V Celovcu se je ustanovil tudi „koroški pomožni odbor“ za Ljubljano. Odboru je načelnik župnik Gregor Einspieler, tajnik Matej Razun in blagajnik Vekoslav Legat. Odbor ima svoje pooblaščenice po ostalih župnijah. Po zadnjem „Miru“ je po-možni odbor izkazal nabrano svoto 338 gld. — Cesar je potrdil novi mestni statut za Celovec, ki določa 27 namesto dosedanjih 21 odbornikov. Istotako je potrdil zakon o hi-potečnem zavodu za Koroško in zakon o dolgu 222.222 gld. za Dravo. — Proti ob-činski volitvi v Medgorjiah so nemsku-tarji vložili utok, kateri je vlada odklonila. Občina preide iz dosedanjih nemskutarjih v slovenske roke. — Pri volitvah v Bil-čovsu so zmagali Slovenci v dveh razredih, nemskutarji v jednem. Poslednji so se prito-

žili in vlada je usisala pritožbo. Pri ponovni volitvi pa je slovenska stranka zmagala v vseh treh razredih. Tak odgovor so zaslužili nemskutarji! Slava!

Književnost.

Slovenska književnost. — Izšel je 37. snopič, ki prinosa na 6 polah dve povesti „Godčevska Lizika“ in „Olga Žilinska“. Zadnja povest nam kaže tužno sliko iz današnjega političnega življenja Slo-vakov. — Funktve izbrane pesmi izidejo še-le 15. junija v dvojnem snopiču, ker pa-pirnica vsled potresa ni mogla izgotoviti pa-pirja, da smo ga morali naročiti drugod.

Književna za mladino. — To pod-jetje se počasi utrjuje; naročnikov je doslej komaj toliko, da plačajo le vezilo. Kje je tisek in rokopisi? Priporočamo gg. učiteljem, da pridobé svoja zupanstva ali krajne šolske svete, da narode vsaj po dva izlisa za solo.

Kažipot* je se vedno na prodaj Stane 1-gld.-30 kr. s poštnino vred. Kritika je to delo zelo hvalila.

Nada* v Sarajevu krasno napreduje. Slike morejo teknovali z vsakim velikim evropskim ilustriranim listom. Zadnji številki je bila priložena tudi velika slika za okvir. — Cena „Nadi“ je le 6 gld. na leto.

Raznoterosti.

Državna podpora je nakazana c. kr. uradnikom v Ljubljani brez vsake izjeme, znašajoča devetmesečno o aktivni-tetno doklado. Ta državna podpora pa se ne porazdeli na posamezne mesece, ampak ves znesek se vsakemu ces. kr. uradniku izplača v enem obroku. T. vest gotovo jako razveseli vse državne uradnike in sploh vse mestno prebivalstvo, ki ima pri uradnikih-konsumentih svoj za-služek, kajti podpora je nagla in izdatna ter je dobro došla v jako kritičnem trenutku.

Erdbeben - Correspondenz* je naslov časopisom namenjene publikacije, katero iz-daja „Pomožni odbor za Ljubljano in oko-lico“ in ki prinosa obče zanimive na potres namenjajoče se notice.

Potres. V noči od sobote na nedeljo se je čutil potres v Reki, ki pa je trajal le nekoliko sekund. Viseči predmeti so se gu-gali, nekateri pa celo padli na tla. Dan pred potresom je bila huda burja, kakor pred velikonočnim potresom. — V Pulju je bil v ponedeljek proti polnoči precej močan va-lovit potres, ki je trajal kakih 5 sekund. — V Ljubljani zadnje dneve ni bilo potresa.

Dva na smrt obsojena nekriiva spo-znana. — Dne 13. avgusta l. 1894. sta bila pred porotniki v Liberci na Češkem kriva spoznana umora 69-letni železniški čuvaj Jan Schillo in njegova 26-letna hči Frančiška ter obsojena na smrt. Obdolžena sta bila, da sta umorila 70-letnega zasobnika Wondraka v Dörfelu. Na pritožbo ničnosti je najvišje sodišče zahtevalo, naj sodni zdravnik na novo izreče svoje mnenje in je odredilo novo obravnavo na dan 6. in 7. t. m. Pri tej obravnavi sta bila oba zatočenca jednoglasno oproščena. Medicinska praška fakulteta je namreč izrekla, da je bolj ver-jetno, da se je Wondrak sam usmrtil nego pa, da je bil umorjen.

Ljubica Rozse Sandorja. — V občini Sülmeled v szilagyjskem okraju je umrla te dni v visoki starosti 94 let neoženjena Jožefina Rado, ki je živela popolnoma odda-ljena od sveta. V svoji mladosti je bila ljubica glasovitega madjarskega razbojnika glavarja Rozse Sandorja. Ko so ga zaprli v dosmrtno ječo, ni hotela nicesar več o svetu vedeti. Pisma Sandorjev: je zvesto hranila do svoje smrti.

Razgled po svetu.

Najnovejša vest. — Minister zunanjih poslov grof Kalnoky je podal vnovič svojo ostavko, katero je cesar sprejel in ime-noval na njegovo mesto grofa Goluchovskega, bivšega avstro-ogerskega poslanika v Buka-reštu, Poljaka po rodu in miš-ljenju. Na Ogerskem so z veseljem pozdravili Kalnoky-jev odstop, kot zmago Banffy-jevo. Imenovanje grofa Goluchovskega pa jih gotovo ne raz-veseli. Goluchovski je odločen katolik in še-le 42 let star.

Dunaj. — Delegaciji ste sklicani za 6. dan meseca junija na Dunaj. — Mi-noliti teden je državni zbor dovršil največji del davčne preosnove, to je osebni dohodek, ki je na vsak način podlaga novi avstrijski davčni preosnovi. Proti isti je govoril le poslanec Luzzatto iz Trsta. — Proti koncu se je uprašal poslanec Brzard pred-sednika odseku za volilno preosnovo, ako je resnično, da je pododbor že končal svoje delo, kakor so to časopisi naznanili. Pred-sednik grof Hohenwart je odgovoril, da isti svoje naloge še ni končal, vendar upa, da se to kmalu zgodi. Poslanec Brzard je zahteval, naj pododbor sporoči o svojem delovanju, predno se preide k izvolitvi je-dnega člana namesto odstopivšega Dipaulija. Ta predlog je bil odklonjen in izvoljen kot član pododbora poslanec Lupnl. — Avstrijski vladi se je posrečilo, poskrbeti odločno izjavo proti gibanju krščanskih socializmov v nem-skih deželah Avstrije. Poskusilo se je, narav-nost od papeža izvabiti takšno izjavo, in ker to ni bilo mogoče, storé to avstrijski škofje v skupni spomenici, katera kmalu izide. — Ako se to zgodi, potem bomo pač mogli z veliko pravico govoriti o „c. kr. državnih cerkvi“. Gibanje krščanskih socializmov je nevarno židovskemu libera-

lizmu in kapitalu; zato zidje in liberalci pri-tiskajo na vlado, naj ona pridobi skofe za skupno izjavo proti krščanskim socializmom in dosledno v korist židom, kapitalistom, li-beralcem. Ne verujemo, da se avstrijski škofje tako daleč ponizajo pred vlado in li-beralnimi kapitalisti. Ako se to zgodi, bomo pač znali prav soditi sedanje žalostne raz-merje med državo in cerkvi. — Z zadnjo zmago antisemitov na Dunaju je dobila an-tisemitska stranka večino vseh poslancev, ki zastopajo v državnem zboru doljno Avstrijo. Ta zmaga pripomore, da bodo v delegacije izvoljeni le antisemite namesto dosedanjih liberalcev. — Skoro tako je v mestnem zboru dunajskem. Liberalci so imeli zaupno sejo, v kateri so sklenili za I. podžupana kan-didovati zopet dra. Richterja, ki pa je izjavil, da volitve ne sprejme. Pri volitvi je bil sicer izvoljen s 70 glasovi, a dr. Lueger je dobil 60 glasov. Richter se je odpovedal in ostal je Lueger; on bo vodil odslej du-najsko občino, ker se je odpovedal: tudi župan. Najbrže razpiše vlada nove splošne volitve. Ali bo s tem liberalcem kaj pomaga-no, je se veliko uprasanje, kajti mogoče je, da dobé antisemiti veliko večino.

Ogerska. — Državna blagajna je izka-zala v prvem četrtletju 1895. dohodkov gld. 104.388.184, skupnih strokov pa 130.619.618 gld. Torej razloček skoraj 25 milijonov. Nasproti lanskoletnim dohodkom v istem raz-dobju kaže se zmanjšanje za 1,817.939 gld. in povisjanje strokov za 4.256.816 gld. Bi-lanca sploh je za 6.074.746 gld. nepovolj-neša od lanske. — Zadeva Kalnoky-Banffy-Agliardi še ni popolnoma končana. Kalnoky-jeve ostavke ni sprejel cesar in Banffy tudi ni dobil popolnega zadostjenja, zato sedaj zahteva, naj se cesar izjavi odprlo — kakor se je zgodilo nasproti Kalnoky-ju — sprejme li ostavko ogerskega ministra ali ne. Do-sedaj se cesar ni odločil na ta korak. — Velikanska zbornica razpravlja v tretjeje cerk-vene predloge. Dvakrat so bile že odkle-njene in kako kaže tudi tretje ni šlo boljše.

Italija. — V Italiji je živatno volilno gibanje. Rudini (konservativce) je izdal vo-lilni oklic proti Crispiju (sedanjem ministe-rskemu predsedniku). V oklicu predlaga kot jedino resilno moč Italije: oredotolitev uprave, in proti koncu napada novi davčni zakon, ščuvajoč narod, naj davka ne plača. — Crispi je določil, da ne bo vladnih protikandidatov v onih krajih, kjer kandidujó vodje opozicij, kakor: Rudini, Zanarrelli, Brin in Giolitti — Socialistična stranka bi zelela po-staviti v 152 okrajih svoje kandidate, pa nima dovolj močij; radi tega bo kandido-vala le v 77 okrajih in sicer eden nje pri-vrženec kandiduje v 22 okrajih, drugi (Do Felice, ki je sedaj v zaporu) v 11 in Bosco v 5. Ostali kandiduje pa niso vsi socialisti, ampak anarhisti in tudi radikalci.

Nemčija. — Nemski državni zbor je dovolil trošek za kielško slavnost. — V istem so zavrgli končno zakonski načrt proti prekučuhom. V taborja nasprotnikov tega načrta je veliko veselje. — Tudi vladno pred-logo o obdavčevanju tobaka je državni zbor odklonil. To je res smola!

Francija. — Francoska zbornica je pričela 14. t. m. zborovati. Ogromno delo je v razpravi, namreč: preosnova davka na pijače in na dedišto ter o izravnem davku za l. 1896.; delo mora biti končano pred shodom gene-ralnega sveta, ki se boode vršil meseca av-gusta. — V Parizu so navdušeni vsled zmage francoske okupacijske vojske na Ma-dagaskaru. Zmaga je bila zelo lahka, ker so Hovasi zbežali in se niso upirali, prepustivši Francozom vse bojne priprave, kokor topove, streljivo itd. Če pojde tako naprej, ne bo težko zmagati na celi erti. — V Marsilji je izvoljen županom socialisti.

Belgija. — Pri otvoritvi belgijske zbornice se je volilo predsedništvo. Desnica je sklenila, prepustiti levici jedno tajniško mesto. Ker so socialisti najmočnejše zastopani v levici, zahtevali so tajniško mesto za svojega privrženca. Desnica ni hotela slišati, ampak je izvolila jednega zmernega liberalca, ki pa je moral odkloniti mandat. Levica je jednoglasno predlagala za tajnika Defaeta, urednika socialističnega časopisa „Le pe-uple“. („Narod“). — Pri dopolnilnih politič-nih volitvah dne 13. t. m. so zmagali soci-jalisti in je vlada vsled tega v velikih skr-beh. Socializem napreduje. Pri nas v Av-striji se lepo razvija krščanski socializem, ki je edino prava protiteža brezver-skemu, prekučijskemu socializmu in anar-hizmu. — a tu biliberalci radi pridobili skofe, da bi dušili tako pesteno krščansko gibanje.

Anglija. — V anglezki zbornici raz-pravljajo valski cerkveni bill (zakon). Zani-mivo je razmerje vladne in opozicijske stranke v zbornici (dolnji hiši). Liberalna (Gladstonova) vlada je nastopila svoje delo-vanje s 40 glasovi večine nasproti unionistom in konservativcem (Salisburyem). Pri dopol-nilni volitvi je zgubila 7 glasov in dobila 4. Ker je jeden prešel iz vladnega taborja k unionistom, je tako znašala zguba 4 glasove, pri glasovanju velja dvojno, tako, da večina znaša le 32 glasov. Ker je 9 Parnellistov, ki vlado podpirajo, tudi negotovih, ki od slučajja do slučajja glasujejo proti vladi, ima vlada le 14 glasov gotove večine.

Japan. — Stara prislovica pravi, da kjer se dva prepirata, tretji zanje. To se je uresničilo tudi o bivši japonsko-kinezi vojni. Japonci so sicer Kineze zmagali in dobili pravico na razne pridobljene posesti, kar jim pa prepovedujejo druge veliclaviti. Seveda v lastno korist. Rusija ni Japoncem dovolila zasesti otoka Liao-tonge, Francoska sedaj zahteva, naj Japan na Formosi in otokih Pescadores omeji število vojske. Ako Japonci ustrežejo Francozom, ni gotovo, ako ne bo-de v kratkem zopet Anglija zahtevala, naj Ja-ponci sploh nicesa ne zasedejo. Ako se pre-predci Japoncem, zasesti dogovorjene zemlje, zgodi se lahko, da ne dobijo od Kinezov niti odškodnine v denarju, katero so se za-vezali plačati po pogodbi, kajti znano je, da se Kinezi zelo ne radi držijo pogodb.

V Kubli so napadli ustasi vladno vojsko

ter ubili več častnikov. Ustavev je baje le malo poginilo.

Razgled po slovanskem svetu.

Česka. Najvažnejši zgodovinski dan no-vejše dobe v češki povestnici ostane gotovo 15. maj 1895. Tega dne se je odprla nam-reč narodna razstava vsega češkega na-roda. Ta razstava gotovo dokáže svetu ve-liko narodno bogastvo češkega naroda v vseh vejah obrtnosti. Slavnost otvoritve se je vršila na najsijajnejši način. Posebno odpo-slanstvo je povabilo tudi presv. cesarja k otvoritvi. Mestna občina je priredila istega dne slavnost, h kateri pa ni povabila češkega namestnika. — V nedeljo so imeli Mlado-čehi shod v Piseku z namenom, da stopijo na rep agitaciji kmečke stranke proti Mladočehom. Shod je bil zelo buren, kajti prepirali ste se stranki mesebojno tako, da je moral shod razpustiti politični poverjenik. — V Pragi prične izhajati novi dnevnik „Česke Noviny“, ki bo imel nalogo, naspro-tovati „Narodnim Listom“. Čudna naloga! Saj je že zdaj cela vrsta listov, katerih je vsaj „Česka Politika“ bolj razširjena od „N. L.“, a vsi ti že zdaj nasprotujejo „N. L.“ — Pod pokroviteljstvom grofa Harracha se snuje v Pragi pomožni odbor za Ljub-ljano in okolico. Snovatelji nameravajo pridobiti vse češke stranke za skupno delo-vanje. Ustanovi se tudi domaški pad-odbor. Za Moravsko osnuje se poseben odbor v Brnu. Dohodki jednega dne nuro-dopisne razstave, ki se kesneje določi, od-ločeni so trepci Ljubljani.

Moravska. Nemski časopisi so po-slednje čase v posebnih skrbih za nemško lice Brna, kjer se slovansko prebivalstvo zelo množi z dohodom čeških delavcev. Radi tega pripravljajo, naj bi vsa nemška društva poskrbela, da bi nagovarjala nemške de-lavce, naj greóo dela iskat v Brno in no na Dunaj, da se tako omeji slovanski živelj v Brnu. Tako nemski časopisi, ki pa ne pra-sajo, ali bi nemski delavci v Brnu dobili dela brez znanja češkega jezika!

Poljska. — Časopis poročajo o ži-vatni agitaciji o priliki bližnjolozno doželno-zborskih volitev v Galiciji. Odklonjuje celo unijatskega (grško-katoliškega) nadškofa Smetatoroviča, da tudi on agituje za „latinitatorje“. — Isto tako javljajo poljski časopisi o spremembi vlad v Galiciji in na Dunaju. Sedajni namestnik Baden bi je za-meni ministrskega predsednika Windisch-gritza. Kot namestnik v Lovov da pride grof Goluchovski. (Glej sprotaj najno-vejšo vest). Predsednik poljskega kluba na Dunaju pl. Zaloški zupanstva politično življenje in postano predsednik upravnega sodišča, dočim poslanec Abrahamovič pre-uzame predsedništvo poljskega kluba. Govori se tudi, da so misli razširili delokrog polj-skemu jeziku v avstrijski upravi.

Hrvatska. — V Krapini je umrl 10. t. m. dr. Ivan Starčević, brat dra. Da-vida in dra. Milo ter sinovec dra. Antona Starčevića. Pokojnik je bil tudi žrtev so-dajnega vladnega sistema v Hrvaški, ker je bil pred leti obsojen na 6-mesečno ječo zaradi svojega brata Davida, pri katerem je služboval kot perovodja (koneprijent). Bil je star še le 42 let. — Zagrebška trgovinska zbornica nabira gradivo za dve zelo važni predlogi, kateri namerava staviti v korist hrvaški obrtniki. Namerava namreč vnovič dokazati potrebo, da se za vse hrvaško-slovanske železniške proge ustanovi v Za-grebu posebno ravnateljstvo državnih želez-nic s hrvaškim upravnim jezikom in da se naglasi krobi ustanovitve poštno hranilnice za obe kraljevini v Zagrebu. Te dve pred-logi ste velike gospodarske važnosti in zato je upati, da se bodo potoevalo za oboje tudi hrvaški poslanci v državnem zboru v Budimpešti. — Leta 1860. naselilo se je več tisoč Madjarjev v hrvaškem Sremu z namenom, zagotoviti si boljše prihodnjost. „Pester Lloyd“ piše te dni, da so se ti pri-selenci v nadejani prevarili in da sedaj pro-sijo ogersko zbornico za pomoč, da se po-vrnejo v domovino, češ, da so neznošni od-nošaji v Sremu. Tako poroča „P. L.“. V ko-risti hrvaški stvari v Sremu pa je zeleli, da bi ogerska vlada prošnjo uslišala in poklenila svoje ljudi v domovino ne le iz Srema, ampak tudi iz ostalih krajev Hrvaške, kjer se kažejo kot sovražniki vsega, kar je hrvaško. — Dne 11. in 12. t. m. sta bila v Zagrebu koncerta v korist ponesrečeni Ljubljani; prvi je priredilo društvo „Kolo“, drugi pa pevsko društva „Sloga“, „Merkur“, „Sloboda“ in „Zastava“ ter „Hr-vatski Sokol“. Oba koncerta sta dala čez 2000 gld. čistega dohodka. — Nekateri madjarski časopisi naznanjajo, da spravijo v jeseni pred hrvaški sabor zakonski načrt o civilni poroki za madjarske podanike, ki ži-vijo v Hrvaški. — Program za odkritje Preradovičevega spomenika v Zagrebu, ki se boode vršilo 23. t. m., je že gotov in ga priobčijo časopisi v kratkem. — Isto tako je že izdelan program za prihodnjo glediščno sezono v novem gledišču, katero odpró 16. oktobra.

Dalmacija. — Pred mesecem dnij so izšle v Splitu „Puške (ljudske) pesmi“ pes-nika Kapiča, in so bile dne 7. t. m., to je na dan sv. Dujma, kot zaščitnika Splita, popolnoma razpečane. Sedaj pripravljajo drugo izdajo 4000 izvodov. — Pretekli teden je bil sestanek p r a v a s e v (pristašov stranke prava) splitskega okrožja. — V nekaterih občinah se bodo v kratkem vršile občni-ske volitve, pri katerih se boode borila hrvaška stranka proti srbsko-avtonomski. — V Zadru bodo baje izdajali avtonomski svoj dnevnik. Isto tako se čuje, da prične izhajati nov hrvaški časopis, kot organ hrvaške narodne stranke. — Vlada je dovolila v štiridesetih občinah, da smejo zidati tobak.

Bosna-Heregovina. — V Sarajevu so ustanovili pomožni odbor za ponesrečeno Ljubljano, ki je pričel svoje delovanje. — V Varešu je bila tovarna železa, katero je ustanovila sama vlada. Te dni pa se dela na to, kako bi tovarno izročili dolniški

družbi, katera seveda prevzame isto pod pogojem, ki ji zagotovi lep dobiček. Iz katerega vzroka vlada izroča svoja podjetja v tuje roke, ni mnogim uimevno. Znano pa je le toliko, da vlada vedno ostane kratkih rokavov. — Proračun mesta sarajevskega znaša: 295.460 gl. dohodkov in 294.515 stroškov. — Državna železnica v Bosni-Hercegovini znaša 747-73 km dolgotisti. **Srbija.** — Srbski časopisi pišejo, da s povratkom kraljice Natalije v Belgrad nastopijo za Srbijo boljše časi. V nedeljo je bila kraljica na čast ljudska veselica v Sumadiji pri Belgradu, kjer je narodu kraljico oduseljeno pozdravljala. — Kar se je pisalo o novem radikalnem ministerstvu, se ni uresničilo, ker je Kristić še vedno na krmilu, a v njegovem ministerstvu so pogrešali jedino spretnega finančnega ministra. Kot kandidata za to mesto so imenovali dosedanjega poslanika v Londonu Mijatovića, imenovan pa je naprednjak Štefan Popović. — V skupščini sprejeti zakon o apanaži (plač) razkrajja Milana (letnih 360.000 frankov) je kralj že potrdil; nasprotno pa se še ni odločil, potrditi novi tiskovni zakon, ki določuje kavcijo za časopise in omejuje tiskovno svobodo. Pišejo tudi, da tega zakona kralj ne potrdi z ozirom na novi položaj, v katerem se nahaja Srbija vsled povratka kraljice Natalije. — Letos bo 300 let, od kar je umrl prvi srbski patrijarh sv. Sava. Srbi proslavijo to obletnico z ustanovitvijo novih ljudskih sol in z zidanjem cerkva v čast sv. Savi. **Bolgarija.** — 500 Bolgarov je bilo namenilo, pozdraviti srbsko kraljico Natalijo ob priliki njenega dohoda v Belgrad. Posebni vlak je bil za pripravljen, no bolgarska vlada je izrekla svoj „veto“ proti temu in — namen se ni izvršil. — Bolgarski nadvladika je zahteval od Turčije, naj ustanovi pet novih mitropolitov mest za Makedonijo, Francija, Anglija in bolgarski poslanik so podpirali nadvladiko v Carigradu. Vsled nasprotja od Avstrije je porta zahtevala odklonila. — V nedeljo je bil v Sofiji shod Makedoncev, ki se je vršil pod predsedništvom Kitančeva, poslanca v sobranju. **Makedonsko uprašanje.** — Bolgarski časopisi javljajo, da je turška vlada poslala bolgarski vladni dopis o makedonskem uprašanju. V dopisu baje zahteva, naj bi bolgarska vlada nemudoma razpustila vsa bolgarska društva v Makedoniji. Bolgarska vlada je odgovorila turški, da opazuje točno ves makedonski pokret, ki pa ima le platonični značaj ter da ji ni na mislih, podpirati prevratnih težanj. **Rusija.** — V jeseni bode v Teheranu razstava ruskih ročnih izdelkov. — Profesor petrograjskega konservatorija Osip Osipov Pavleček je slavil 25-letnico svojega umetniškega delovanja. — Moskovijska Vjedomost pišejo o rudarstvu v Rusiji in navajajo, da so ista večinoma v rokah nemških dosejencev. Najbogatejši premogokopi prešli so v last inozemcev. Vsa podjetja v južni Rusiji imajo tudi inozemci v rokah. — Rusko društvo za razširjanje sv. pisma napreduje. Lanskega leta razpečalo je društvo 69.320 iztisov sv. pisma in skupilo 32.000 rubljev.

Rohseidene Bastkleider Fl. 8.65
bis 42.75 per Stoff z. kompl. Robe — Tussors und Shantungs - Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Setts von 35 kr. bis fl. 14.65 per Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versh. Qual. u. 2000 versh. Farben, Dessins etc.), porte- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Selden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürich.

Prošnja. — Podružnice sv. Cirila in Metoda, katerim sem dopisal meseca oktobra 1894. knjižico „Boj za slovenske šole v Trstu“ v razprodajo, koje knjižice čisti dobiček je namenjen naši solski družbi, prosim, da mi takoj vrnejo nerazprodane izvide, oziroma dopošljejo skupljene svote, da morem urediti konačni račun ter odposlati čisti dobiček vodstvu.
Dr. Gustav Gregorin.

Francica Simčičeva
in
Karol Mlekuž
poročna
v **Biljani, 15. maja 1895.**
Brez drugih naznanil.

Zahvala.
Vsem onim, ki so blagovolili olajšati našo bol, udeleživši se pogreba naše drage, nepozabne hčerke, oziroma sestre
LUCIJE,
ali skazali sožalje na katerikoli drugi način, izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo.
V Gorici, dne 16. maja 1895.
Rodbina Vittori.

Franc Wanek
pivovar na par
Katarinijev trg št. 2 - GORICA
priporočja
izvrstno goriško pivo
v sodih in v steklenicah.

Štev. 75.
Razglas.
Vodstvo slov. oddelka deželne kmetijske šole priredi s podporo, ki jo je v ta namen dovolil veleoslavni deželni odbor,
podučni tečaj
za cepljenje trt na zeleno.
Tečaj se bo vršil na tukajšnjem zavodu dne 22. t. m. Za ta tečaj so namenjeni štipendiji in sicer 30 po 1 gl. za ubožnejše vinogradnike; ob enem se podeli marljivejšim udeležencem nož za zeleno cepljenje.
Kdor se želi udeležiti, naj se oglasi tudi s samo dopisnico do 20. t. m. pri podpisanim.

Vodstvo
slov. odd. dež. kmetijske šole v Gorici.
II. Primorsko vojaško veteransko društvo za Gorico in Gradsko pod Najvišjim pokroviteljstvom Nj. c. kr. apostolskega Velikanstva cesarja Franca Jozefa I.

VABILO
k rednemu občenemu zboru v nedeljo 19. maja 1895. ob 11 uri dopoldne v društveni pisarni v Glediški ulici št. 18.
Dnevni red:
1. Zborovanje odpré se.
2. Prebere in potrdi se zapisnik zadnjega občnega zbora 27. maja 1894.
3. Poročilo o društvenem razvoju in poslovanju.
4. Drugi navesti in predloži.
5. Volitev predsedništva in pregledovalnega odbora.
V Gorici, dne 21. aprila 1895.
Morebitni predlogi in navesti imajo se naznaniti vsaj osem dni pred občnim zborom društvenemu predsedništvu; pri tem je merodajen § 40. l. del društvenih pravil.
Društveni odbor:
JACOBI

Oglas.
Ker imam v zalogi dva vagona bakrenega žvepla prve vrste možno mi ga je prodajati po konkurenčnih cenah gospodom vinorejcem.
Miroslav A. Mazzoli
v Gorici.

Mlekarija M. Wasmey:
v „Tivolju“ (Baranovšče — Razna dolina) pri Gorici, priporočja
dnevoma sveže zdravilno in za dojenje prirejeno mleko.
Dobiva se v prodajalnel jestvin pri Ivanu Janesch-u (prej F. Alpi & C.) v Vrtni ulici (via Giardino).
— Po zdravnikih priporočano —
Hostilna Antona Vodopivca
v Trstu
ulica Solitaria št. 12
priporočja se
rojakom iz Goriške in drugim Slovincem a Trstu, kajti v istej se točijo le pristna vipavska črna in bela vina iz prvaške občine in s Krasa.
Priporočja se posebno Slovincem, ki pridejo po opravkih v Trst.
Kuhinja prav dobra in po cenl.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroči po pošti.
Ubald pl. Trnkóczy
lekar blizo rotovža v Ljubljani
priporočja:
Za želodec: „Marijinceljske kaplj. za želodec. Steklenica 20 kr., 6 steklenice 1 gl. 3 tuc. 4 gl. 80 kr.
„Odvajalne ali čistilne krogljice“ čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodeci. Skatolja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatoljami velja 1 gl. 5 kr.
Za prsa: „Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke“. Raztvorja sliz in lajša bolečine, na pr. pri kašlju. Steklenica 56 kr., — 16 steklenk 2 gl. 50 kr.
Za trganje: „Protinski cvet“ (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. Steklenka 50 kr., 5 steklenk 2 gl. 25 kr.
Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni
Ubalda pl. Trnkóczyja
v Ljubljani zraven rotovža
le se vrati dan s prvo pošto razpošlja.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar blizo rotovža v Ljubljani
priporočja:
Za želodec: „Marijinceljske kaplj. za želodec. Steklenica 20 kr., 6 steklenice 1 gl. 3 tuc. 4 gl. 80 kr.
„Odvajalne ali čistilne krogljice“ čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodeci. Skatolja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatoljami velja 1 gl. 5 kr.
Za prsa: „Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke“. Raztvorja sliz in lajša bolečine, na pr. pri kašlju. Steklenica 56 kr., — 16 steklenk 2 gl. 50 kr.
Za trganje: „Protinski cvet“ (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. Steklenka 50 kr., 5 steklenk 2 gl. 25 kr.
Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni
Ubalda pl. Trnkóczyja
v Ljubljani zraven rotovža
le se vrati dan s prvo pošto razpošlja.

Vabilo
k občenemu zboru v torek 28. t. m. ob 11. uri dopoldne. Dnevni red je določen v pravilih.
K obilni udeležbi vjudno vabi načelnništvo:
Jos. Kragelj ravnatelj. Oskar Gaberšek tajnik.

Laneno-oljnati firnež
najboljše vrste prodaja na debele in drobno
Adolf Hauptmann
tovarna firmisa v Ljubljani.
Ilustrovane cenike o potrebninah za obrt, solo in hišo pošiljam na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

Novo sisteme škropilnice za „peronosporo“
(slične Vermorell-ovim)
Ign. Heller-a z Dunaja
ima jedino zalogo
V GORICI v vrtni ulici 21 via Giardino **V GORICI**
Anton Venier, limarski mojster.
Slika škropilnice je razvidna iz Heller-jevega oglasa v istem listu.

Vse stroje za kmetijstvo
vinske stiskalnice vseh vrst, Peronosporne škropilnice slične Vermorellu, čistilnice za žito, trijeri, stroji za robkanje koruze, mlatilnice, stiskalnice za seno, orodja za kletarstvo, vinske cavi, vinske sesalke, orala in vse stroje za obdelovanje zemlje, mlinci za žito, prodaja pa zelo znižanih cenah pod zagotovitvijo in na poskus
Ign. Heller, Dunaj
II/2, Praterstrasse Nr. 49.
Obširne kataloge gratis in franko. Razprodajaleci se iščejo.
Posebno svarimo pred ponarejalci.

Zavod za črtanje papirja in knjigoveznica
Največja zaloga papirja
Zvornica trgovinskih knjig in šolsk. zvezkov
Anton Jeretič
v Semeniški ulici št. 3. - GORICA - v ulici za veliko vojašnico.

Največi izbor in zalogo škropilnic več sistemov
kakor tudi patentovanih inženirja Živica ima klepar
Rajmund Kren
Glediška ulica št. 9. v Gorici (Via del Teatro 9).
Ima tudi v zalogi
vse potrebne priprave za katerikoli sistem
Popravlja po nizki ceni. — Jamči trajnost.
(Slika Živčeve škropilnice je razvidna iz njegovega oglasa v „Soči“).

Francosko žganje
tudi **solno** žganje imenovano, iznašel Wilnam See. To domače zdravilo presega vsa druga proti **opeklinam**, revmatizmu, naduhi, navalom krvi, bolečinam v glavi, v zobeh, v obeh itd. Cena izvorni steklenici 40 kr.
Sirup iz zelišč iz Karpatoev je najgotovješe zdravilo proti hripavosti in oslovskemu kašlju. Cena steklenici 50 kr.
Prodaja lekarna Cristofoletti v Gorici.

„Kazipol“ za leto 1895-96. je izšel!
Dobi se v tiskarni za gl. l. 20, s pošto 10 kr. več.

Sluzbo občinskega tajnika
išče 34 let star mož, oženjen, več slovenskemu, italijanskemu in nemškemu jeziku. Ponudbe sprejema predništvo „Soče“.
Izvrstne c. kr. izkj. priv.
Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,
katere so se splošno uvedle vselej njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. prodajajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.
Živica i druž. v Trstu.
Cenike odpošljajo na zahtevan franko.
Na vse c. kr. poštne urade pošiljajo popolno škropilnico franko, proti povzetju 10 gl.
Izdelujejo tudi stroje za prašenje z žveplom, neprestano delujoče stiskalnice itd.

Stev. 249
Op.
Razglas.
Naznanja se, da
javna dražba
zastavil I. četrtleta t. j. mesecev **januarja, februarja in marca 1894.**
začne v ponedeljek, 10. junija 1895. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.
Od ravnanjstva zastaviljevnice in z njo združene hranilnice.
V Gorici, dne 7. maja 1895.

SARG-ov zdravst. preskušeni (Sprüchver: Dunaj 3. jul. 1887.)
KALODONT
veliko **MILIJONOV** krot
preskušeno in uspeh dokazano, zdravniško priporočeno in cenovno **zobno čistilo in ohranilo.**
Dobiva se posred.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“
pravi stari pregovor.
To velja po vsej pravici za moj zavod, kajti le tako ve ica kupčija, kakršna je moja, ima zbog gotovega plačevanja velikanskih množic blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednje v korist kupovalcu samemu.
Krasni vzorec zasebnih odjemalcev gratis in franko. — Bogate zbirke vzorcev, kakor se nikoli, za krojače nefrankovane.
Snovij za obleke.
Perurien in desking za večdelstno duhovščino, predpisane snovi za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za bljud in igralne miske, preproge za vozove, loden. Velika zaloga štajerskega, koroskega, tiroskega lodna za gospode in gospe po izvornih tovarniških cenah in tako veliki izbor, kakor takih ne more imeti niti dvajsetera konkurenca. Največa izbor le finega trajnega sukna v najmodernejših barvah za gospe. Sukna, ki se daje prati, potni ogrtači od gl. 4 do 14 itd., potem tudi potrebščine za krojače (kakor podstave za rokave, gumli, sivanke, sukanec itd.)
Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne dober kup čunje, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporočja
Iv. Stikarofsky,
BRNO (avst. Manchester).
Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštne postojke
Svarilo: Agente in krojačarji ponujajo nedostato svoje blago pod znakom „Stikarofsega blaga“. Da zabranim varanje p. n. odjemalcev, naznanjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)